

Č. j./Sp. zn./Typ

MD-64937/2024-072/2

MD/64937/2024/072

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo dopravy, jako nadřízený věcně příslušný orgán (dále jen „nadřízený orgán“) podle ustanovení § 16a odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), a v návaznosti na ustanovení § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),

rozhodlo

ve věci stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ ze dne 14. 7. 2024, kterou podal [REDACTED]
[REDACTED] DS: [REDACTED] (dále jen „stěžovatel“), proti výši úhrady sdělené podle § 17 InfZ při vyřizování žádosti o informace ze dne 1. 7. 2024 přípisem Krajského úřadu Olomouckého kraje (dále jen „povinný subjekt“) ze dne 12. 7. 2024 pod č. j. KUOK 80648/2024

takto:

Podle ustanovení § 16a odst. 7 písm. b) zákona o svobodném přístupu k informacím, se požadovaná úhrada za poskytnutí informace snižuje na 874 Kč.

O d ů v o d n ě n í

I.

Nadřízenému orgánu byla v souladu s § 16a odst. 5 InfZ postoupena stížnost stěžovatele spolu s příslušným spisovým materiálem povinného subjektu. Ze spisového materiálu plynou následující skutečnosti:

Stěžovatel se prostřednictvím datové schránky obrátil na povinný subjekt se žádostí ze dne 1. 7. 2024, v níž na základě InfZ požádal o poskytnutí těchto informací:

„Dle zákona o svobodném přístupu k informacím, žádám o zaslání všech rozhodnutí o odvolání proti rozhodnutí o přestupku, jímž byl obviněný uznán vinným z přestupku dle zákona č. 361/2000 Sb., která byla krajským úřadem vydána v roce 2023, a která byla napadena správní žalobou (tj. došlo ke kumulativnímu splnění obou těchto podmínek). Žádám též o poskytnutí informace o spisové značce, pod kterou je řízení o žalobě proti příslušnému rozhodnutí vedeno před soudem.“

Povinný subjekt k žádosti stěžovatele zaslal přípis ze dne 12. 7. 2024 pod č. j. KUOK 80648/2024, kterým stěžovateli oznámil, že v souladu s § 17 odst. 1 InfZ bude za poskytnutí informací požadovat úhradu účelně vynaložených nákladů v celkové výši **1391,- Kč**. K samotnému stanovení výše úhrady pak povinný subjekt uvedl:

Požadovaná rozhodnutí jsou vedena v jednotlivých spisech vedených oprávněnými úředními osobami a je možné je poskytnout pouze za předpokladu, že pověřený zaměstnanec oddělení silniční dopravy Odboru dopravy a silničního hospodářství Krajského úřadu Olomouckého kraje bude postupně rozhodnutí vyhledávat včetně vyhledání případných údajů, které nelze poskytnout, za účelem jejich anonymizace.

Dále uvádíme, že KÚOK nezpracovává zvláštní soubory s žalovanými rozhodnutími v anonymizované podobě. Odbor DSH KÚOK má zdrojové údaje, tedy disponuje jednotlivými rozhodnutími, ale na žádost žadatele je musí vyhledat a každé rozhodnutí pročíst a vyhledat v něm případné údaje, které poskytnout nelze, aby bylo možné provést jeho anonymizaci.

Povinný subjekt s ohledem na charakter požadované informace uvádí, že vyhledávání údajů, které musí být anonymizovány, je časově velmi náročné a že nespadá pod běžné vyhledávání, protože anonymizované údaje povinný subjekt nevyužívá při své každodenní činnosti. Úplatnost souvisí tedy i s tím, že s ohledem na množství údajů, které musí být anonymizovány, bude vyhledání informací pro povinný subjekt zátěží nad míru obvyklou

Jak již bylo shora uvedeno, jedná se o větší počet spisů (celkem 21). Vyhledání předmětného spisu a vyhledání údajů v rozhodnutí o odvolání, které je nutné anonymizovat, zabere průměrně 15 minut při délce rozhodnutí cca 10 stran.

Uvedený průměrný čas potřebný pro výše uvedenou činnost byl zjištěn kvalifikovaným odhadem na základě zkušebního vyhledání žadatelem požadovaných informací u vzorku 5 spisů.

Pověřený zaměstnanec v rámci vyhledání informace musí vždy u každého spisu:

- fyzicky shromáždit předmětnou spisovou dokumentaci z elektronické spisovny – 2 minuty
- přečíst každé rozhodnutí o odvolání za účelem vyhledání případných údajů, které nelze poskytnout, za účelem jejich anonymizace – 13 minut, a to pro každý spis (rozhodnutí).

Jak se uvádí v judikatuře, „... je třeba do nákladů za vyhledání informace započítat také náklady spojené se zpracováním informace, neboť – pouhé vyhledání informace bez jejího přenosu např. v písemné podobě na žadatele by pro žadatele nemělo žádný praktický význam“ – viz rozsudek NSS č. j. 6 A 83/2001-39 (651/2005 Sb. NSS).

*Uvedené vyhledání požadovaných informací v tomto rozsahu tedy spočívá ve zpracování údajů z 21 spisů a v pročetí 21 rozhodnutí o odvolání, přičemž zpracování údajů jednoho spisu trvá průměrně 15 minut, tj. celkem **5,25 hodin vyhledávání** (21 spisů x 15 /průměrný počet minut na 1 spis/ = 315 minut, tj. **5,25 hodin**).*

Závěrem přípisu povinný subjekt informoval stěžovatele o způsobu a lhůtě úhrady požadované částky, včetně poučení o důsledcích případného nezaplacení.

Výzva povinného subjektu byla stěžovateli doručena cestou datové schránky dne 12. 7. 2024.

Proti oznámené výši úhrady podal stěžovatel v souladu s § 16a odst. 1 písm. d) InfZ stížnost ze dne 14. 7. 2024: „*Podávám stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb. proti výzvě k úhradě za mimořádně rozsáhlé vyhledávání požadovaných informací, č. j. KUOK 80648/2024 ze dne 12.07.2024. Nesouhlasím s uhrazením částky, vypočítané dle sazebníku, pro její nepřiměřenou výši. Krajský úřad Olomouckého kraje se domáhá úhrady za vyhledání příslušných rozhodnutí, avšak v dokumentu shora označeném poskytuje seznam 21 rozhodnutí včetně čísel jednacích, spisových značek, dat vydání rozhodnutí i u jakého soudu je rozhodnutí vedeno. Z toho se jeví, že úřad touto informací již disponuje a není potřeba informace vyhledávat opakovaně. Dále nesouhlasím s průměrnou délkou anonymizace (13 min včetně přečtení). Pokud zaměstnanec Krajského úřadu Olomouckého kraje využije pro anonymizaci umělou inteligenci, nemůže následná kontrola řádnosti anonymizace trvat déle než samotné přečtení rozhodnutí (tj. za účelem, zda jej umělá inteligence anonymizovala řádně), protože umělé inteligenci trvá provést anonymizace v řádu vteřin. Navíc je využití umělé inteligence bezplatné.*

Na základě toho podávám stížnost proti této výzvě a navrhuji snížení úhrady nákladů na 0,- Kč.“

Povinný subjekt k podané stížnosti uvádí, že ji považuje za nedůvodnou, přičemž na uvedené výši úhrady nákladů spojených s poskytnutím požadovaných informací trvá, a je dle něj přiměřená a řádně odůvodněná, přičemž stěžovatel byl o výši úhrady náležitě a obsáhle informován a byly splněny i všechny ostatní náležitosti ust. § 17 zákona č. 106/1999 Sb. a povinný subjekt tedy postupovali v souladu s příslušnými právními předpisy.

II.

Nadřízený orgán posoudil stížnost stěžovatele z hlediska přípustnosti a včasnosti. Ze spisového materiálu bylo zjištěno, že stížnost podal stěžovatel a jedná se tedy o stížnost přípustnou. K hledisku včasnosti podání stížnosti bylo zjištěno, že byla podána ve lhůtě stanovené zákonem. Poté se nadřízený orgán zabýval posouzením postupu povinného subjektu při vyřizování žádosti o poskytnutí informace a dospěl k následujícímu.

Dle ustanovení § 17 odst. 1 InfZ jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Dle § 17 odst. 3 a 4 InfZ přitom platí, že *v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli oznamovací povinnost podle odstavce 3, ztrácí nárok na úhradu nákladů.*

Čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod předpokládá, že podrobnosti poskytování informací orgány státu a samosprávy budou stanoveny zákonem, což ustanovení § 17 InfZ splňuje. Úhrada nákladů navíc není koncipována jako důvod zakazující přístup k informaci ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, ale čistě jako – jak zdůrazňuje i judikatura soudů – „cena informační služby“. Listina přitom *právo na informace* nekoncipuje jako právo bezplatné. Tam, kde určité právo nelze podmínit úhradou, stanoví toto pravidlo Listina výslovně (srov. čl. 31, čl. 33 odst. 2 a čl. 40 odst. 3), takže v ostatních případech není v rozporu s ústavním pořádkem, pokud je realizace konkrétního práva vázána na určité výdaje (za podmínky jejich přiměřenosti, což § 17 InfZ nepochybně splňuje, když umožňuje úhradu jen skutečně vynaložených materiálových nákladů a nikoli generování jakéhokoli zisku či stanovení paušální náhrady). V každém případě lze úhradu nákladů podle § 17 daného zákona považovat za opatření legitimní i přiměřené, které nenarušuje právo na informace.

Z předloženého spisového materiálu je zjevné, že povinný subjekt za poskytnutí požadované informace požaduje po stěžovateli úhradu účelně vynaložených nákladů, a to z důvodu mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací.

Pojem mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací není InfZ legálně vymezen. Vyhledáním informací lze rozumět činnost povinného subjektu, resp. jeho pracovníků, která spočívá v identifikaci a následném shromáždění požadovaných informací a v navazujícím zpracování odpovědi na žádost, tzn. utřídění informací za účelem jejich předání žadateli (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 83/2001-39). Do vyhledání informací však již není možné zařadit dobu nutnou na posouzení, zda vyhledání dané informace lze nebo nelze poskytnout. Pod pojem vyhledání informací lze tedy podřadit skutečně strávený čas fyzickým shromažďováním dokumentů pracovníky povinného subjektu.

O mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se jedná tehdy, jestliže shromáždění informací bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující součást obvyklé agendy. Jedná se tedy o situace, kdy pracovník povinného subjektu, pověřený vyřízení žádosti o informace, bude nucen na delší dobu přerušit či odložit plnění svých úkolů a cíleně se po určitou dobu věnovat pouze vyhledáváním požadované informace. Vzhledem k uvedenému je však třeba také dodat, že mimořádnou rozsáhlost nelze obecně vyčíslit počtem hodin, tzn. nelze říci, že za všech okolností bude podmínka mimořádně rozsáhlého vyhledávání splněna, jestliže vyhledávání informací bude trvat např. 10 a více hodin. Při vyhledávání informací je třeba vždy zohlednit konkrétní podmínky každého povinného subjektu. Nelze tedy ani vyloučit, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací bude dáno i při vyhledávání např. pouze po dobu 2 hodin.

Mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací tak může ve své podstatě zahrnovat činnosti, které směřují k vyhledání informací velkého množství a různorodého obsahu, tedy informací typově odlišných, které povinný subjekt nemá shromážděny na jednom místě a pro jejich vyhledání je tedy nutné vyvinout zvýšenou aktivitu. Dále se může jednat i o případy, kdy žadatel požaduje informace sice související, avšak vzhledem k jiným objektivním okolnostem bude poskytnutí informace vyžadovat rozsáhlou činnost povinného subjektu. Např. se bude jednat o „starou“ informaci, u níž není přesně známo, kde je uložena. O mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se však může jednat i v případě, kdy žadatel fakticky požaduje pouze jeden dokument či málo údajů, nicméně jejich shromáždění skutečně objektivně vyžaduje mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

Lze tedy shrnout, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací zahrnuje takové náklady povinného subjektu, které nelze ad hoc vymezit časovým úsekem či množstvím konkrétních dokumentů, nýbrž musí být vždy přihlédnuto k faktickému rozsahu a komplikovanosti samotného vyhledávání informace ze strany pracovníků povinného subjektu.

III.

S ohledem na stížnostní námitky stěžovatele přistoupil dále nadřízený orgán k přezkumu způsobu stanovení výše úhrady nákladů v rozsahu požadovaném stěžovatelem, tj. tím, zda povinný subjekt uplatnil úhradu řádně a ve lhůtě stanovené InfZ a dále tím, zda celková výše úhrady odpovídá § 17 InfZ, nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle InfZ a schválenému sazebníku úhrad za poskytování informací.

Dle doloženého spisového materiálu povinného subjektu plyne, že výzvu k úhradě nákladů za poskytnutí požadovaných informací zaslal povinný subjekt stěžovateli prostřednictvím datové schránky dne 12. 7. 2024, přičemž téhož dne byla stěžovateli doručena. Splnění lhůty pro oznámení výše úhrady tak bylo ze strany povinného subjektu dodrženo.

Z podkladů je dále zjevné, že povinný subjekt postupoval formálně správně, když popsal konkrétní test náročnosti vyhledání požadovaných informací, uvedl řádně platný sazebník úhrad a žadatele i řádně poučil. Lze uvést, že požadovanými informacemi povinný subjekt disponuje, avšak nedisponuje jimi v té podobě, kterou stěžovatel požaduje, tj. nemá k dispozici žádný statistický přehled rozhodnutí, která by obsahovala všechny stěžovatelem vymezené údaje. Zákon, jiný právní předpis, ani interní akt nenařizuje povinnost povinnému subjektu takovou informací disponovat. Povinný subjekt tak za účelem poskytnutí požadované informace musí nejprve vyhledat všechna dotčená rozhodnutí za požadované období a poté je anonymizovat. To ve vztahu k náplni chodu povinného subjektu představuje časově náročnou činnost, která se vymyká běžnému poskytování informací. Úhrada nákladů za poskytnutí informace je tak na místě.

Co se týká samotného stanovení a vyčíslení požadované úhrady za poskytnutí informací, dospěl nadřízený orgán k závěru, že jakkoli je úhrada za shromáždění podkladů na místě, je nutné ji snížit s ohledem na možnost využití efektivnějších procesů pro získání požadovaných informací.

Smyslem zákonné povinnosti povinného subjektu odůvodnit oznámení o požadavku k úhradě účelně vynaložených nákladů na poskytnutí informace, je nepochybně umožnit žadateli o informaci, aby sám posoudil, zda informace, které mu budou po provedení úhrady poskytnuty, skutečně odpovídají předmětu jeho žádosti a tedy, zda celková výše úhrady byla řádně a v souladu se zákonem vyčíslena. Z přípisu povinného subjektu ze dne 12. 7. 2024 pod č. j. KUOK 80648/2024 řádné odůvodnění požadované výše úhrady plyne, ale existují i efektivnější možnosti získání požadované informace.

Námitku stěžovatele, že povinný subjekt požadovanými rozhodnutími disponuje, a proto není třeba dalšího vyhledávání, a tedy i zpoplatnění, považuje nadřízený orgán za nedůvodnou. Žadateli je z jeho dotazů, které dlouhodobě klade známo, že spisová služba není tabulková databáze a neumožňuje libovolná hledání a třídění dle uživatelských požadavků, ale její funkcionality jsou omezeny a žádný zákon neukládá, aby tomu bylo jinak.

Povinný subjekt dohledal požadovaná rozhodnutí kvůli tomu, aby mohl stanovit náklady na úhradu za mimořádně rozsáhlé vyhledávání. Skutečnost, že je dohledal není relevantní pro otázku, že by tedy nemohl požadovat úhradu. Povinný subjekt totiž nevyhledával informace pro vlastní potřebu, ale jen a pouze na základě žádosti, takže to nezabavuje stěžovatele povinnosti úhrady za již dohledané dokumenty v souladu s InfZ.

Povinný subjekt v zaslané výzvě stěžovateli sdělil, že bude žádat úhradu ve výši **1391,- Kč**, přičemž uvedl, že je nutné „fyzicky shromáždit předmětnou spisovou dokumentaci z elektronické spisovny - 2 minuty pro každý spis“. Dohledávání spisů v listinné podobě určitě není třeba, neboť jsou archivovány prostřednictvím elektronické spisové služby GINIS. Nadřízenému orgánu je z jeho praxe i z praxe ostatních krajských úřadů známo, že elektronickou spisovou službu GINIS lze využít i pro selekci konkrétních spisů navzdory skutečnosti, že se jedná primárně o archivační systém. Nadřízený orgán tedy postup povinného subjektu v tomto bodě považuje za málo efektivní a v tomto ohledu vyhovuje námitce stěžovatele.

Jakkoli lze přihlídnout k tomu, že i v současnosti je využívána tzv. hybridní pošta, kdy ne každý podkladový materiál pro odvolací řízení zároveň digitalizován a listinný spis se následně vrací prvoinstančnímu orgánu, ty údaje, které žadatel požaduje, lze identifikovat v elektronické spisové službě.

Nadřízený orgán tak odmítá časovou dotaci 2 minuty na fyzické dohledání 1 spisu, neboť v GINIS lze spisy vyfiltrovat snazším způsobem, v zásadě najednou, byť ne okamžitě, jak bylo uvedeno výše.

Co se týče časové dotace nutné pro anonymizaci dokumentů, považuje ji nadřízený orgán za takřka adekvátní. Nadřízený orgán se seznámil se vzorkem a provedl kontrolu procesu anonymizace u pěti dokumentů, jejichž rozsah byl 10 až 16 stran (celkem 63 stran, tedy 12,6 stran průměrně na dokument). Kontrolním měřením zjistil, že doba nutná k anonymizaci byla 59,85 minut, což vychází 57 vteřin na jednu stranu. Zároveň však zohlednil to, že povinný subjekt zaokrouhlil charakterizaci rozsahu dokumentů na rozsah cca 10 stran, což je ve prospěch žadatele, nicméně takto pak bylo nutné věc posuzovat a konečná kontrola tak stanovila nutnou dobu vycházející toliko z deseti stran uvedených povinným subjektem na 9,5 minut na 1 spis.

K námitce stěžovatele ohledně možnosti využití tzv. umělé inteligence, je pak třeba dodat, že žádný zákon nestanovuje povinnost povinnému subjektu umělou inteligenci využívat, tím spíše, že v případě využití tohoto nástroje nelze ad hoc vyloučit chybovost zpracovaných výsledků.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že nadřízený orgán považuje na za adekvátní časovou dotaci na 1 spis 9,5 minut, oproti původně uváděným 15 minutám. Z toho důvodu tedy snižuje úhradu za rozsáhlé vyhledávání na částku **874 Kč**.

Celkem jde tedy o 3,3 hodin (9,5 x 21 = 199,5 min = 3,3 hod) vyhledávání v sazbě 265 Kč za 1 hodinu, tj. o celkové náklady ve výši 874 Kč. (3,3 x 265 = 874 Kč, zaokrouhleno na celé koruny dolů)

Z výše řečeného považuje povinný subjekt za zjevné, že pro poskytnutí požadovaných informací skutečně bylo nutné provést mimořádně rozsáhlé vyhledávání, byť v menším rozsahu, než jak bylo původně stanoveno, a tedy byly splněny podmínky pro vznik možnosti nárokovat si úhradu vynaložených nákladů dle § 17 zákona č. 106/1999 Sb. To vyplývá jak z celkového rozsahu dotčených případů, tak z procesů, které by bylo třeba k vyhledávání provést (informace se nenachází v přímo či ve snadno poskytnutelné podobě, ale je třeba je v jednotlivých spisech najít a zpracovat pro potřeby jejich poskytnutí).

IV.

Nadřízený orgán s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že stížnost považuje částečně za důvodnou, a proto uvedenou výši úhrady nákladů spojených s poskytnutím požadovaných informací snižuje na **874 Kč**. Nadřízený orgán proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné (§ 16a odst. 9 zákona o svobodném přístupu k informacím).

V Praze dne 25. listopadu 2024

Mgr. Jakub Stadler
Ředitel
Odbor komunikace

Elektronický podpis: 25.11.2024
Certifikát autora podpisu:
Jméno: Mgr. Jakub Stadler
Vydal: PostSignum Qualified CA 4
Platnost do: 21.12.2025 12:48 +01:00

Rozdělovník:

1. [REDACTED] DS: [REDACTED]
2. Olomoucký kraj, Jeremenkova 40a, 779 00 Olomouc, k č. j.: KUOK 79935/2024, ID datové schránky: qiabfmf
3. do spisu MD